

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. ENEA POPA
Redacția: Str. Petru Maior No. 7
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 100 Lei
Pe jumătate an 50 Lei
Pe trei luni 25 Lei

Pacea Europei.

Nu numai continentul nostru, Europa, dar parcă lumea întreagă clocotește de neliniște și nesiguranță. Parcă stăm deasupra unui vulcan stins, care mereu ne amenință cu erupțiunea și cu prăpădul cel mai grozav.

Nu numai între popoarele Europei bântue această grozavă neliniște și nesiguranță, nu numai aici se aude din când în când zângănitul armelor a căror glas abia a amuțit, ci și în celelalte părți ale lumii încreștam la scurte răstimpuri războaie între popoare, sau în sânul aceluiaș popor.

Pe noi ne interesează însă mai deaproape pacea continentului nostru, pacea Europei, pacea acestei părți de lume în care s'a dezvoltat o cultură și o civilizație așa de înaltă și minunată.

Războiul cel mare a zdruncinat așa de puternic pacea Europei, încât popoarele ei cu greu își pot găsi o nouă așezare, cu greu își pot recăpăta liniștea și siguranța zilei de mâine. Marele războiu a prăbușit mari și puternice împărății, a prăbușit tronuri seculare și pe ruinele acestora a creat state noi, — între cari și statul român întregit în granițele-i naturale — căci așa cerea dreptatea neînduplecată a istoriei. Toate aceste schimbări se resimt adânc în viața popoarelor europene. Trăim cu adevărat vremuri de adânci prefaceri și parcă în adâncul conștiinței popoarelor se plămădește cu încetul un nou suflet, se pregătește o nouă viață. Acest suflet nou va trebui să biruiască.

Dar, în drumul acesta spre o viață nouă de pace, parcă auzim de multe ori spunându-ne, ba ne convingem din întâmplările ce se desfășoară sub ochii noștri, că încă nu este pace în Europa, nu este pace în lume, nu este pace între oameni. În sufletul multor popoare, întocmai ca în sufletul multor oameni, mocnește o dorință sălbatică de răzbunare și de cutropire a altora.

Dela conferința de pace, care a marcat abia un început de împăciuire a sbuciumatei Europe, care a fost numai un sol al păcii, ce urma să se desăvârșiască în viitor prin străduința tuturor popoarelor, cele mai multe popoare ale acestui continent, conducătorii acestor popoare, au croit și croesc, — pe la diferitele conferințe — planuri din ce în ce mai mărețe, ca să asigure pacea temeinică a Europei, pace atât de mult dorită.

Există năzuinți spre pace între popoarele Europei, dar de multe ori aceste năzuinți mărețe se isbesc de neastâmpărul și pofta de răzbunare a unora (Ruși, Unguri, Bulgari) și de neînțelegerile ce se ivesc atât de des între marile puteri victorioase din Apus (Anglia, Franța, Italia) în legătură cu diferite chestiuni și probleme. Datorită acestor stări de lucruri nesiguranța și neliniștea plutește încă peste capetele noastre și spiritul de bunăînțelegere dela Locarno, parcă nu stăpânește îndeajuns unele popoare, sau mai bine zis pe conducătorii acestora.

Să nu desnădăjduim însă. Să nutrim cea mai deplină credință, că cuminenția conducătorilor popoarelor va ști lupta cu toate greutatețile ce se pun în calea unei vieți pacifice între popoare, acești conducători vor ști înconjura deslănțuirea unui nou măcel, vor face să se apropie tot mai mult zorii unei lungi și binefăcătoare păci și în acest scop nu vor cruța nicio jertfă.

Căci un nou războiu, deslănțuit asupra Europei, ar fi mult mai înfiorător ca cel trecut și ar însemna, poate, îngroparea culturai și a civilizației europene pentru care s'a cheltuit atâta energie, avuție și sânge omenesc.

Enea Popa.

Citiți și răspândiți „Sămănătorul”

Sfaturi imprăștiate.

Au trecut alegerile de consilieri comunali și viața a intrat în ogașa liniștită de mai înainte. Acum se stăm pe deandelele puțin la sfat privitor la drepturile și datorințele acestora. În comunele noastre românești e mult de făcut și ei, împreună cu alți știutori de carte, pot face ceea ce dorește orice inimă românească cinstită.

Un călător englez, care a cercetat țara noastră, scria, că aci se află un popor cu care poți face cele mai frumoase lucruri, numai să aibă conducători. Unde să-i cauți pe aceștia? În frunții destoinici ai satelor, ori-ce deregătorie ar ocupa ei. Dela voi, mici slujbași să așteaptă întărirea satului. Casa-i bună când e pe fundament tare. Ce datorințe vă așteaptă pe voi slujbași ai satelor? Drumuri comunale care atâtea lacrimi au vărsat pentru nepăsarea oamenilor de s'au făcut gloderii din care nu te scot numai patru boi. Oare o mână tare a sfetnicilor comunali nu le-ar putea seca pe acestea și se mai pună câteva lodbe la coastele deșirate ale podurilor.

De lucrurile cari ridică satele la vaza satelor civilizate se ține și baia de care nu vei găsi nicăiri la țară, așa că cei mai mulți săteni fac baie numai lunile de vară, iar încolo petrec în neagra zoală din care se nasc multe boli, după cum se scrie și în cărțile copiilor de școală.

După război au rămas multe dureri de mângăiat și multe lacrimi de șters: este-a orfanii și văduvele de război. Nu cunosc nici o comună în care să se împărțească acestora, cel puțin odată la un an, deosebite ajutoare. N'ar fi bine, ca toamna la culesul recoaltei, fiecare să dea, cât îl trage inima, pentru acești copii vitregi ai vjeții? Pentru cei în stare n'ar fi o mângăiere dacă și-ăr rupe câte o oră să tragă o brazdă în ogorul acestora? În forma aceasta s'ar pune capăt multor rele și îndușmăni.

Legea școlară obligă pe părinți să-și dea copii la școală dela vârsta de 7—14 ani. Învățătorii sunt siliți să arete pe părinții aceia cari nu țin legea. De aci se nasc o sumedenie de vrajbe între cei cari vreau lumină — învățătorii — și între părinții cari trag pe copii lor în întunec. Consilierii comunali sunt chemați și aci să dea învățătorilor mână de ajutor în lăjirea cărții românești.

Apoi mai sunt câteva treburi de îndreptat și anume crișmele, care aduc în familii, pe lângă sărăcie, o sumedenie de sfezi și rușine. N'ar fi mai bine ca banii grei ce se dau pe beutura să-i întrebuițeze sătenii pentru îndreptarea lucrurilor amintite? Ar mai rămânea ceva și pentru ridicarea caselor

naționale pe cari le doriți dar nu se face nimic.

Gânduri frumoase, veți fi vre-odată faptă? Și când? (s.)

Dai pe grozavul, bre..

Nu-i vorba — la laudă te pricepi. Ești negustor, care-ți cunoști marfa, numai că în loc să faci gură pentru cărți și caete — este surprinzător, cum știi să te lauzi pe tine însuși.

Strigi în gură mare, că ai cele mai multe diplome, că toți ceilalți nu plătesc o ciapă, — numai dta ești democratul cel mare, românul cu merite, omul faptelor, — supraomul viitorului. Ce bine sună... păcat că oamenii sunt așa de răutăcioși și te judecă altminteri decum te lauzi.

Noi ți-am dat mereu pace... socotind că nu trebuie să le facem streinilor plăcerea, de-a zbicui în văzul tuturor, moravurile dtale puțin politice. Nu mult ne interesează afacerile dtale mărunte, și nici nu am cercetat de pildă că salarii dtale dela tipografie pentru ce anume nu au fost repatriați în Ungaria... nici n'am protestat măcar împotriva faptului, că socotând la tipar buletinele de vot pe o hârtie proastă, ți-ai socotit pentru fiecare bucată 1 Leu 20 bani tipărind multe mii și făcând un câștig „gras”... Treaba D-tale.

Ceva trebuie că te roade, căci nu ți-a fost destul să te legi de noi... dar ai început batjocura împotriva meseriașilor și muncitorilor, cari nu ți-au greșit cu nimica. Nu te-ai sfiit, cu alegerile comunale, să faci împărțirea consiliului comunal, într'un mod josnic și nedemn de un român, încercând să faci de răs lista pe care figurau frunții tuturor claselor sociale. Ai luptat cu toată puterea în contra acestei liste, — în contra meseriașilor și muncitorilor, crezând că va putea fi doborâtă lista întreagă.

Dar te-ai înșelat și acum în furia ciudei îi socotești pe meseriași drept „păpușe” iar pe muncitori afiliați „internaționalei III”. Pomenești de un grajd — unde și-ar fi făcut societatea meseriașilor casina și e bine să tăcem. De ce să răscolim alte chestiuni și să amintim isprăvurile amicului dtale „Bojor” sau că din dorința să ne faci concurență imorală ai scăzut prețul publ. de licitație dela 250 Lei la 25 și văzând că marfa rea nici așa n'are trecere ai urcat din nou prețul la 100 Lei, păcălindu-te și aici...

Ai vrea... vai cum ai vrea neică Flore Bogdan, să te credem mare român, mare democrat, om cu merite... și celelalte... dar să fie cu iertare, dacă îți aducem aminte vechea zicală românească: „Lauda de sine, nu miroase bine.”

„Crema Fantasia”

este neîntrecută, după a cărei întrebuițare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățele feței. Se poate comanda și prin poștă dela

Depozit pentru REGHIN și jur la Farmacia NEAGOS Tg.-Mureș Telefon 130 Farmacia MERA

Rezultatul alegerilor comunale în plasa de sus și de jos a Reghinului.

Plasa de sus:

Deda.

Partidul național 205 aleasă
Oficială 125

Morăreni.

Partidul național 74 aleasă
Oficială 46

Ruși munți.

Partidul național 215 aleasă
Oficială 76

Aluniș.

Partidul național 89
Ungurii 291 aleasă

Luerlu.

Partidul național aleasă

Râpa de sus.

Partidul național 155 aleasă
Oficială 103

Ideciul de sus.

Partidul național 99
Sașii 121 aleasă

Idicel.

Partidul național 73
Oficială 254 aleasă

Săcalul de pădure.

Partidul național 92 aleasă
Oficială 78

Râpa de jos.

Partidul național 32
Oficială 179 aleasă

În plasa de jos a biruit partidul național în comunele: **Habic, Hodac și Solovăstru.** În **Apălnă, Poarta, Gornești și Ibănești** a eșit lista oficială, iar la **Petelea** lista săsească.

Știri mărunte.

Culturale. Duminică în 21 Febr. „Cercul cultural al înv.” (Secția Căcuciu) a ținut prelegeri populare în comuna **Beica română.** Prelegerile au fost deschise printr-o cuvântare a dlui înv. I. Suci, președintele cercului. Au mai vorbit dd. Ioan Suci, profesor și Dr. E. Popa din partea desp. Reghin al „Astrei” și dl subrevizor Catarig. Programul a fost presărat cu declamări și cântări executate de elevii școlii primare sub conducerea dlui înv. Cioloca. La sfârșit a rostit câteva cuvinte de mulțumire păr. Nicoară.

Duminică în 28 Februarie „Cercul cultural al înv.”, secția Gurguiu, condus de dl înv. Batea, a ținut prelegeri populare în comuna Gurguiu. Din partea desp. Reghin al „Astrei” au luat parte dd. I. Suci, prof. și Dr. E. Popa. — După cuvântul de deschidere al păr. protopop Donescu au vorbit: dl inginer Ilie Marin despre educația copiilor; dl prof. Ioan Suci despre trecutul Gurguiului și jurul acestuia; păr. Cotuț din Ibănești a făcut puțină istorie; tot așa și dl Roiban, înv. din Ibănești. Programul a fost presărat cu declamări și cântări executate de elevii școlii primare sub conducerea dlui înv. Batea și a dsoarelor Gotta și Gere. La urmă a mulțumit tot părintele Donescu, atât poporului care s'a prezentat în număr foarte mare, cât și conferențiarilor.

† **Moartea lui Radu Rosetti.** La București a încetat din viață distinsul scriitor și istoric Radu Rosetti. Defunctul s'a tras dintr-o veche familie boerescă din Moldova. A scris mult și bine în viață. — Prin moartea lui dispare un mare scriitor și istoric și un foarte distins și nobil suflet.

† **Dr. Ioan Paul,** profesor la Universitatea din Cluj, a încetat din viață, la Cluj, și a fost înmormântat la Iași.

Ardelean de origine, profesorul Dr. Ioan Paul, ca atâția alții, a trecut încă în tinerețe în vechiul regat, unde a funcționat multă vreme ca profesor la liceul Costache Negruzzi din Iași. În anul 1919 a trecut ca profesor la Universitatea din Cluj.

A fost un profesor conștiincios, învățat, drept și un foarte bun educator al tineretului și tocmai datorită acestor calități a fost mult iubit și stimat de elevi și de toți aceia cari l-au cunoscut.

† **Septimiu B. Mureșan,** fostul prefect liberal al județului nostru, mai pe urmă prefectul județului Cojocna, a încetat din viață, la Cluj, în urma unei operații de apendicită. Tot în urma unei astfel de operații a murit și Dr. Teodor Popescu, despre al cărui moarte am scris în numărul trecut al foii noastre.

Adunarea Societății Națunilor.

În curând se va întruni din nou, la Geneva, adunarea Societății Națunilor pentru a discuta și hotărî asupra primirei Germaniei în consiliul permanent al Soc. Națunilor. Cu acest prilej Franța ar dori să se mai primească în consiliu și alte țări prietene ei, pentru ca să aibă cât de mulți prieteni în Consiliul Permanent al S. N. Se pare însă că Anglia nu se cam învoește la aceasta și deaceia între aceste două mari puteri s'a ivit o neînțelegere în legătură cu această chestiune. Orice neînțelegere între Anglia și Franța e cam neliniștitoare pentru noi, căci numai buna înțelegere dintre aceste două mari puteri poate păstra și garanta pacea Europei.

Di Iorga în Suedia și Danemarca.

Marele nostru învățat a trecut pentru câteva zile dela Paris în capitalele țării amintite mai sus, spre a ținea și acolo câteva conferințe. De-acolo se întoarce iar la Paris și abia la mijlocul lui April va veni în țară.

Fascismul italian împotriva trândăviei. Ai naibii oameni mai sunt și fasciștii aceia ai dlui Mussolini. Nu știu ce legi să mai aducă ca să prospereze viața Italiei. Mai nou vreau să aducă o lege împotriva trândăviei, căci nicăiri nu sunt atâția oameni trândavi ca în orașele Italiei. Pe aceștia legea-i obligă să-și justifice mijloacele de trai, altfel vor fi pedepsiți.

Descoperiri însemnate. Învățatul profesor Andersen a ținut mai nou o conferință în care a adus la cunoștință descoperirile sale din Turkestanul chinez. Aici a găsit urmele unui popor mongol, care trăise înainte de Hristos cu vre-o 3000 de ani. Cercetările continuă.

S'au reluat tratativele între partidul național și cel țărănesc în vederea desăvârșirii acordului de guvernare și în curând acordul va fi desăvârșit spre binele și folosul acestei țări.

Când se retrage guvernul liberal. Guvernul liberal își bate capul când și cum să părăsească puterea la care a ajuns acum patru ani prin furtul de voturi și prin alte nelegiuiri. O minciună mare a fost toată guvernarea liberalilor în acești patru ani. Și încă și acum, când n'ar trebui să mai fie de mult acolo unde-s'au și azi, își mai bat capul când și cum să se retragă. Numai cu rușine se pot retrage după

o astfel de guvernare. În orice țară constituțională din lume un guvern care a îndurat deja atâtea înfrângeri trebuia să se retragă de mult. Dar mai ales după alegerile comunale trebuia să plece imediat. Liberalii însă nu vreau să știe despre toate acestea. Ce-i pentru ei Constituția și legea! Fleacuri, când nu servesc interesele partidului liberal. Ei cred că țara aceasta este o moșie dată în arendă partidului dlor Brătieni și astfel pot dirigu peste ea ca peste o moșie a lor. Asta însă nu vor mai putea-o face multă vreme. În ultimele alegeri poporul român a dat dovadă că se trezește la o nouă viață politică, se deșteaptă, intră în acțiune și nu mai rămâne indiferent, nepăsător la toate câte se fac pe socoteala lui. Voința țării e să plece guvernul liberal și va trebui să plece. Aceasta o pricepe și guvernul și se gândește numai, când să se retragă. Se va retrage cu siguranță între 7 Martie și 3 Aprilie.

Se închid iarăș Universitățile. Școlile cele mai înalte ale țării — Universitățile — își vor închide din nou porțile și studenții vor trebui să iee fiecare drumul spre casă. Așa a hotărât dl ministru al învățământului în urma turburărilor cari au izbucnit din nou între studenți. De ani de zile studențimea română dela Universități se frământă și agită când pe tema chestiei jidovești, când pentru alte năcazuri și nevoi ce trebuie să îndure. Și până azi nu s'a deslegat nici una din problemele cari neliniștesc studențimea. Mai nou studenții dela Universitatea din București au declarat greva și astfel Ministerul a hotărât închiderea Universității. După cum măsura On. Minister nu-i prea potrivită, întocmai așa de puțin potrivit mijloc de luptă e pentru studenți greva. Grele vremuri pentru școala românească și cu și mai grele urmări pentru cultura românească.

Locale.

Parohia română unită din orașul nostru în calea sa de continuu progres a ținut Duminică trecută o nouă adunare generală extraordinară foarte bine cercetată. S'a desbătut și stabilit în cea mai frumoasă bunăînțelegere o repartitie bisericească de 79.900 Lei, împărțindu-se credincioșii în șase clase cu 2000, 1000, 500, 300, 200 și 100 Lei. — După repartitia de 24.000 Lei din 1923 aceasta de acuma e un nou pas frumos înainte întru întărirea parohiei și o nouă dovadă de spiritul frățesc, ce i-i animează pe toți față de istorica biserică alui Petru Maior, protopopul de mare nume dela sfârșitul veacului 18 și începutul celui următor. — (Ne bucurăm de semnele propășirii naționale ori din ce parte ne-ar veni, iar în acest orașel, unde elementul românesc s'a încheșat așa de cu greu, ne bucurăm și mai mult, ales când știm, că puterea acestui element o formează azi chiar clasa meseriașilor români, atât de bine sporită și în unele branșe superioare celor de alte neamuri.)

Comitetul școlar al liceului nostru de băieți, după ce are la mână hotărîrea ministerială, prin care se asigură plata corpului profesorilor pentru o școală secundară de fete cu 4 clase în Reghin, pregătește acum cu zor cauza așezării acestei școlii încă în toamna acestui an, fie într-o casă, ce s'ar cumpăra, fie într-una anume zidită din sumele de bani disponibile și ce s'ar mai putea câștiga. — (Dorim tot succesul bunelor stăruințe!)

Șofer

3-3

caută loc pentru a fi angajat.
Adresa la administrația gazetei.

Ori ce mâncărime de piele, râie etc. dispare în decurs de 3 zile întrebându-se alifia

„SCABIOSAN“

preparatul farmacistului

Neagoș Tg. Mureș

Să poate comanda direct sau la farmacia

Mera Reghin

Cele mai bune și eficiente
cizme și ghete se află la

**Grigore
Moldovan**

cizmar

REGHIN, Str. Eminescu No. 1

Cumpărați și vă convingeți.

„VINUL DE CHINA
FERUGINOS“

este cel mai bun leac pentru
cei slăbiți și fără poftă de
măncare. Preparatul farmacistului

Neagoș Tg. Mureș

Să poate comanda și la postă.
Deposit și la farmacia

Mera Reghin

IMPORTANT!
Pentru toți cei ce

au necesitate de tipărituri, lucruri de compactorie, oferim onor. public că orice cărți, broșuri, tabele, hârtie pentru scrisori, plicuri, invitări, necroloage, bilanțuri, facturi, bilete de cununie, cărți de vizite, afișe, foi de reclame, etc. execută cu prețurile cele mai eficiente

TIPOGRAFIA

„Librăriei nouă“, Reghin
Piața mare.

INSERATE

se primesc și la Tipografia

„Librăria Nouă“

Reghinul-săseșc.

„SIRPINOL“-ul

este cel mai bun medicament în contra
boalelor de plămâni, așa ca tuse, tuse
convulsivă (măgărească), asthmă și
pentru tuberculoză. — Se află la

Farmacia lui
Victor Mera, Reghin